

November 2021

Svenskt medborgarskap efter 22 års ålder

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet

Migrationsverket

Polismyndigheten

Socialförsäkringsutskottet

Skatteverket

Utrikesdepartementets enhet för konsulära och civilrättsliga ärenden (UD-KC)

Problemformulering

Ett barn förvärfvar svenskt medborgarskap vid födseln om en förälder till barnet är svensk medborgare. En svensk medborgare kan dock enligt 14 § i medborgarskapslagen förlora sitt medborgarskap när denne fyller 22 år under vissa förutsättningar. Detta gäller den som är född utomlands, aldrig varit bosatt i Sverige och inte har varit i Sverige ”under förhållanden som visar samhörighet med Sverige”. För att undvika att förlora sitt svenska medborgarskap måste den enskilde ansöka om att få behålla det. Det görs efter 18-årsdagen, men före 22-årsdagen. Enligt Migrationsverket behövs inte en sådan ansökan göras om den enskilde ”under någon tid har bott i Sverige eller om man regelbundet har besökt Sverige” - en formulering som är vag och därmed svår att förutse. Denna regel medför problem för unga personer som bor i ett annat land och identifierar sig som svenskar men inte är medvetna om att de måste ansöka om att behålla medborgarskapet före de fyller 22 år. Att ansöka om medborgarskap efter 22 års ålder är en lång och komplicerad process och kräver bland annat stadigvarande bosättning i Sverige i fem år, något som kan vara svårt att uppfylla för en ung person som under hela sitt liv har bott utomlands.

Anledningen till denna regels existens är att man från statens sida vill undvika att det svenska medborgarskapet behålls i flera generationer trots att samhörigheten med Sverige gått förlorad. Att förlora det svenska medborgarskapet är emellertid ett avsteg från huvudregeln att en svensk medborgare inte ska kunna fråntas sitt medborgarskap. Regeln kan få olyckliga påföljder genom att den försvårar för utlandssvenskar att återvända hem till Sverige.

Åldersgränsen om 22 år har sin grund i att det vid medborgarskapslagens tillkomst saknades möjlighet till självständig naturalisation i vissa länder före 21 års ålder. Därefter kunde ansökan om medborgarskap i det andra landet göras utan att den enskilde blev statslös. Det

ska noteras att regeringen frångick kommitténs förslag i propositionen till medborgarskapslagen avseende preskriptionsåldern. Kommittén ansåg att preskription skulle inträda vid 23 års ålder eftersom den enskilde ska få god tid på sig att ansöka om naturalisation i den andra staten samt få möjlighet att överväga huruvida denne ska ansöka om att behålla det svenska medborgarskapet. Regeringen ansåg emellertid att 22 år var en rimlig åldersgräns.

Lösningsförslag

Svenskar i Världen anser att svenskar som är bosatta utomlands och som erhållit svenskt medborgarskap vid födseln inte ska behöva ansöka om att behålla medborgarskapet efter 22 års ålder. Svenskar i Världen anser således att ingen svensk ska kunna framtas sitt medborgarskap.

För det fall att regeln om framtagna av det svenska medborgarskapet fortsättningsvis ska anses proportionerligt bör det emellertid höjas från 22 år till 23 år i enlighet med Kommitténs förslag i propositionen till medborgarskapslagen för att på så vis ge enskilda en utökad möjlighet att ansöka om att behålla sitt svenska medborgarskap.

Oberoende av ovanstående förslag är det nödvändigt att genomföra informationsinsatser för att säkerställa att dessa individer ges en ärlig chans att ansöka om att behålla sitt svenska medborgarskap. Det ställs idag ett stort ansvar på utlandssvenskars kännedom om svensk medborgarskapslag för att utlandssvensken ska kunna bevaka sin rätt att bibehålla sitt svenska medborgarskap. Enbart genom att informeras om att det svenska medborgarskapet kan gå förlorat får den enskilde möjlighet att själv ta ställning till om denne vill behålla sitt svenska medborgarskap. Med beaktande av att en förlust av medborgarskapet får anses utgöra ett allvarligt ingrepp i den enskildes rättigheter är det rimligt att den som riskerar att förlora sitt svenska medborgarskap i god tid innan får information om kommande förlust av medborgarskap om den enskilde inte vidtar åtgärder. Svenskar i Världen är av uppfattningen att svenska myndigheter behöver ta ett större ansvar att informera utlandssvenskarna om risken att förlora medborgarskapet om inte anmälan görs inom föreskriven tid.

För att säkerställa att informationen har nått fram behöver det finnas en garanti för att personen ifråga delgivits. Svenskar i Världen föreslår att Polismyndigheten, ambassad, konsulat, Skatteverket och Migrationsverket tar ett gemensamt ansvar för att informationen når utlandssvenskar som är mellan 18 år och 22 år. Svenskar i Världen kan på uppdrag av regeringen och med särskilt anslag bidra till informationsspridningen till sina medlemmar.

Denna resolution är framtagen tillsammans med Familjens Jurist.